

Vassdrag: 061

KDB: 833

061.7

Bergsdalsvdr.

NVE/0571
V 1929

4

TILLATELSE

FOR

BERGENSHALVØENS KOMMUNALE KRAFTSELSKAP

TIL Å FORETA EN REGULERING AV BERGSDALSVASSDRAGET.

(MEDDELT VED KONGELIG RESOLUSJON AV 13. JULI 1928.)

Ved kongelig resolusjon av 13de juli 1928 er det bestemt:

«Det tillates i henhold til lov om vassdragsreguleringer av 14de desember 1917 Bergenshalvøens kommunale kraftselskap å regulere Bergdalsvassdraget på de i Arbeidsdepartementets foredrag av 13de juli 1928 foreslåtte betingelser og under den sammesteds angitte forutsetning.»*)

Betingelser

for

konsesjon til Bergenshalvøens kommunale kraftselskap på regulering av Bergsdalsvassdraget med 0,32 m. opdemning og 17,5 m. senkning av Hamlagrøvatn.

(Fastsatt ved kgl. res. av 13. juli 1928).

1.

Reguleringskonsesjonen gis på ubegrenset tid.

Dersom vannfall der ikke tilhører staten eller norske kommuner deltar i reguleringen eller blir medeiere i reguleringsanlegget gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 50 år fra konsesjonens datum.

Ved konsesjonstidens utløp tilfaller disse vannfallseieres andel i reguleringsanlegget staten uten vederlag.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras.

Det utførte reguleringsanlegg eller andel deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall i samme vassdrag nedenfor anlegget.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35te år etterat konsesjonen er gitt skal staten kunne innløse de andeler i reguleringsanlegget, som måtte tilhøre eiere for hvem reguleringstillatelsen er tidsbegrenset. Benytter staten sig ikke herav skal den i det 10de år derefter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt reguleringsanleggets eier 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbygningsarbeider og hus har en verdi svarende til hvad de beviselig har kostet ved erhvervelsen med fra drag for amortisasjon i 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi efter skjønn på statens bekostning.

Anlegget skal ved innløsning være i full driftsmessig stand. Hvorvidt så er til-

felle avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn av uvillige menn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hvad skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den økning av vannkraften, som ved reguleringen tilflytter eiere av vannfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,25 pr. naturhestekraft de første 10 år, senere kr. 0,50.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner, som Kongen bestemmer kr. 0,50 de første 10 år og derefter kr. 1,00 pr. innvunnen naturhestekraft.

Økningen av vannkraften beregnes på grunnlag av den økning av vassdragets lavvannføring som reguleringen antas å ville medføre utover den vannføring som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering. Ved beregningen av denne økning forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hvad der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som den ved reguleringen innvunne økning av vannkraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreder efterhvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk.

4.

For den i punkt 3 omhandlede økning av vannkraften skal der erlegges en godtgjørelse en gang for alle til staten av kr. 1,00 for hver ved reguleringen innvunnen natur-

hestekraft. Godtgjørelsen blir å erlegge etterhvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk.

Avgifter og godtgjørelse har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pct. rente.

5.

Nærmere bestemmelse om betaling av avgifter etter post 3, godtgjørelse etter post 4 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 20, skal, for såvidt de ikke er fastsatt av Kongen, med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

6.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etterat konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

7.

Arbeidet skal utføres ved funksjonærer og arbeidere, som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett.

Konsesjonæren skal ved bygning og drift av anlegget anvende norske varer for såvidt disse kan fåes like godt, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mere enn 10 — ti — procent overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell 10 — ti — pct. i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges. Toll og pristillegg til sammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pct. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra disse regler når særegne hensyn gjør det påkrevet.

8.

Forsikring tegnes fortrinsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

9.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeide eller pålegges nogen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøi og andre arbeidsmaterialer). Verktøi og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet, når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med deres virkelige verdi beregnet etter hvad de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbod for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almenntilgjort øiemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes efter samråd med et av arbeiderne opnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende regjeringsdepartement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige lægehjelp og å holde et for øiemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og fidsmessig utstyr.

11.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av nogen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom efter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende regjeringsdepartements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvister å opsi arbeidere fra bekvemmeligheter eller hus leiet hos ham. Uenighet om hvorvidt opsigelse skyldes arbeidstvist, avgjøres med bindende virkning av departementet.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som fylkesveistyre bestemmer, å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, broer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. Veier, broer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for såvidt departementet finner at dette kan skje uten

vesentlige ulemper for anlegget. Konesjonæren er videre forpliktet til å anordne kjørbar fremkomst over Hamlagrøsen.

13.

Konesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende fattigkommuner deres utgifter til fattigunderstøttelse av de ved reguleringsanlegget ansatte arbeidere og deres familier.

14.

Innen reguleringen tas i bruk, skal konesjonæren til fremme av fiske i vassdraget opprette et fond, hvis størrelse fastsettes til kr. 10 000,00.

15.

Konesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte, og skal til enhver tid holdes i full driftsmessig stand. Dets utførelse såvelsom dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

16.

Ved damanlegget skal der tillates trufet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggets eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets benyttelse. Anleggets eier må uten godtgjørelse finne sig i den bruk av anlegget som skjer i krigstid.

17.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. En norsk statsborger, som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

Forsåvidt vannslipningen foregår i strid med reglementet kan konesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inntil kr. 1 000,00 for hver gang efter departementets nærmere bestemmelse.

18.

Reguleringsanleggets eier skal efter nærmere bestemmelse av departementet ut-

føre de hydrografiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd; og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte opdemningshøide og den tillatte laveste tapningsgrense betegnes med et fast og tydelig vannstandsmerke som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter, som konesjonæren måtte la opta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges Geografiske Opmåling med opplysninger om hvordan målingene er utført.

19.

Eieren skal uten vederlag for det utførte anlegg finne sig i enhver ytterligere regulering i vedkommende vassdrag, som ikke forringer den tillatte regulerings effekt.

20.

De vannfalls- og brukseiere, som benytter sig av det ved reguleringen innvunne driftsvann, er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, efterhvert som utbygning skjer inntil 10 pct. av den for hvert vannfall innvunne økning av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pct. av kraften.

Når 30 år er forløpet fra konesjonens meddelelse kan de kommuner hvis interesser berøres av reguleringen, uansett den ovenfor betingede procent for kraftavgivelse og uten hinder av den foran fastsatte begrensning med Kongens samtykke efterhvert som kraft blir ledig, kreve avgitt fra de av vassdragets vannfall, der tilhører norske kommuner, ytterligere kraft såvidt forøket til å dekke deres eget behov eller til å forsyne deres innvånere med kraft til lys, varme, gårdsdrift, håndverk eller småindustri.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas efter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettet, hvad enten ledningene tilhører reguleringsanleggets eier eller andre. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres efter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 procent rente av anleggs kapitalen — med tillegg av 20 procent. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høi, fordi bare en mindre del av den kraft vannfallet kan

gi er tatt i bruk, kan dog kraften i stedet forlanges avgitt efter en maksimalpris, som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellem vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan såvel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5te år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til nogen av leietagerne, kan kommune eller staten i hvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leiere av lignende kraftmengder under samme forhold.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas.

Opsigelsen av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Opsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

21.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vannfalls- eller brukseier, som ikke er medeier i reguleringsanlegget, tillatelse til å benytte driftsvann, som er innvunnet ved reguleringen, mot en årlig godtgjørelse til reguleringsanleggets eier. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

22.

Reguleringsanleggets eier underkaster sig de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement til kontroll med overholdelsen av de opstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av reguleringsanleggets eier efter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

23.

Alle heftelser som hviler på de andele i reguleringsanlegget, som måtte tilhøre eiere for hvem tillatelsen er tidsbegrenset, faller bort, når de i henhold til reguleringskonsesjonen går over til staten.

24.

Reguleringskonsesjonen skal tinglyses i de tinglag, hvor reguleringsanlegget er beliggende. Et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget, for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

25.

Forsåvidt der ved lov eller stortingsbeslutning gis nye bestemmelser om samkjøring mellem elektriske kraftanlegg, så skal disse bestemmelser kunne gjøres gjeldende likeoverfor Dale kraftanlegg.